

STANOWISKO POLSKIEGO TOWARZYSTWA MORSKIEJ ENERGETYKI WIATROWEJ

w sprawie wątpliwości dotyczących procesu wydawania przez Ministerstwo Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej decyzji lokalizacyjnych dla farm wiatrowych projektowanych w polskich obszarach morskich

Polskie Towarzystwo Morskiej Energetyki Wiatrowej z zadowoleniem przyjęło przekazane przez Ministerstwo Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej informacje o wydaniu pierwszych pozwoleń na wznoszenie i wykorzystywanie sztucznych wysp, konstrukcji i urządzeń w polskich obszarach morskich dla projektowanych morskich farm wiatrowych.

Nieprawidłowości proceduralne

Polskie Towarzystwo Morskiej Energetyki Wiatrowej uznaje jednocześnie za wysoce niepokojące doniesienia prasowe, mówiące m.in. o ponownym wystąpieniu Ministerstwa TBiGM o opinie do poszczególnych resortów w sprawie wniosków, dla których w obiegu prawnym występują wydane wcześniej w ramach tej samej procedury, prawomocne pozytywne opinie, oraz wydawaniu dla tych wniosków nowych, negatywnych opinii, co może powodować ryzyko pojawienia się wątpliwości co do legalności działań urzędników ministerstwa, a tym samym co do ważności wydawanych decyzji.

W kontekście i tak już znacznie przedłużających się procedur wydawania pozwoleń - pierwsze wnioski zostały złożone ponad 8 miesięcy temu, jakiegokolwiek pojawiające się dodatkowo uchybienia proceduralne mogą prowadzić do skutecznego zaskarżenia wydawanych decyzji przez inwestorów, a w konsekwencji do osłabienia wiarygodności polskiego systemu wydawania pozwoleń lokalizacyjnych dla morskich farm wiatrowych.

Negatywne konsekwencje dla budżetu

Wynikające z nieprawidłowości proceduralnych opóźnienia mogą nie tylko pokrzyżować plany inwestorów co do zakładanych harmonogramów realizacji projektów, ale zagrożą również spodziewanym wpływom do budżetu państwa z tytułu opłat za wydawane decyzje lokalizacyjne, które według szacunków PTMEW w bieżącym roku mogą sięgnąć kwoty 200 mln złotych, a w perspektywie kilku lat kolejnych 600 mln złotych. Jeśli poza utratą tych potencjalnych środków budżet państwa poniesie dodatkowe konsekwencje finansowe w wyniku postępowań odszkodowawczych, a poszkodowani inwestorzy postanowią dodatkowo skorzystać z nowowprowadzonych przepisów o odpowiedzialności majątkowej funkcjonariuszy publicznych,

zamiast spodziewanych ogromnych wpływów budżetowych, procedury wydawania pozwoleń lokalizacyjnych przyczynią się do powstania znaczących strat, tak finansowych, jak i politycznych.

Brak konfliktu z koncesjami geologicznymi

PTMEW uznaje za merytorycznie nieuzasadnione próby blokowania kolejnych projektów morskich farm wiatrowych ze względu na sąsiedztwo ich planowanych lokalizacji z obszarami, na które wydano koncesje na poszukiwanie złóż gazu niekonwencjonalnego. Należy podkreślić, że są to obszary wyłącznie koncesji poszukiwawczych, a nie wydobywczych, dla których planowana w perspektywie 6-8 lat realizacja morskich farm wiatrowych w żadnym stopniu nie będzie miała wpływu na bezpieczeństwo ewentualnych prac badawczych. Prowadzone na potrzeby procedury oceny oddziaływania na środowisko i przygotowania projektu budowlanego morskiej farmy wiatrowej badania dna morskiego mogą się wręcz przyczynić do dokładniejszego rozpoznania warunków geologicznych, czyli de facto wsparcia realizacji prac prowadzonych w ramach koncesji geologicznej.

Ponadto, należy mieć na uwadze, że w przypadku złóż gazu niekonwencjonalnego, a zwłaszcza złóż gazu łupkowego, z uwagi na głębokość zalegania potencjalnych warstw gazonośnych, realizacja morskich elektrowni wiatrowych w żaden sposób nie zagraża nienaruszalności tych zasobów. Budowa i eksploatacja morskich farm wiatrowych w rejonie udokumentowanych w przyszłości złóż nie powinna kolidować z możliwościami prowadzenia wydobywania, jeśli weźmie się pod uwagę, że odległości pomiędzy poszczególnymi morskimi elektrowniami wiatrowymi wynosić będą nawet do 1 km.

Jednocześnie, z racji bardzo odległej w czasie perspektywy eksploatacji złóż gazu łupkowego na obszarach morskich, ze względu na brak sprawdzonych technologii oraz bardzo wysokie koszty, a więc i traktowania ich raczej jako rezerwy strategicznej do uruchomienia po znaczącym wyczerpaniu możliwości wydobywania na lądzie, należy zakładać brak konfliktu między tymi dwoma sposobami eksploatacji zasobów morza w perspektywie do roku 2030.

Konsekwencje niejasnych przepisów

Poza powyższymi zastrzeżeniami, niepokój PTMEW budzi także stopień przygotowania resortu gospodarki morskiej do przeprowadzenia procedur rozstrzygających dla wniosków złożonych na te same lokalizacje. Zasady prowadzenia trybu rozstrzygającego, wprowadzone do nowelizacji ustawy o obszarach morskich, od samego początku budziły spore obawy środowisk branżowych i eksperckich, co do możliwości ich zastosowania w praktyce. Niestety, wszystko wskazuje na to, że co najmniej kilkanaście takich postępowań będzie musiało zostać przeprowadzonych w najbliższych miesiącach. Brak jednak do dziś oficjalnej interpretacji odpowiednich przepisów, które zapewniłyby transparentność i obiektywizm tych procedur.

Zdaniem PTMEW, doniesienia o próbach odgórnego ograniczania liczby wydawanych pozwoleń lokalizacyjnych, przeciągające się i niejasne procedury opiniowania i wydawania pozwoleń, drastyczne zawężanie potencjału przyłączeniowego, nieadekwatne do potrzeb prognozy wysokości wsparcia wytwarzania energii, brak zaangażowania Rządu w promocję polskiego przemysłu morskiego, powodują że po wstępnym bardzo dużym zainteresowaniu zagranicznych inwestorów polskim rynkiem morskiej energetyki wiatrowej, zaczną się oni od niego odwracać.

Niepokojące sygnały od inwestorów

Sygnały odbierane od inwestorów, w tym od firm znaczących na światowym rynku morskiej energetyki wiatrowej wskazują, że w przypadku nieotrzymania pozytywnych decyzji lokalizacyjnych dla przygotowywanych projektów, firmy te nie zamierzają rozwijać swego zaangażowania w polskim sektorze stoczniowym i portowym. Jak ważne są to sygnały, świadczy fakt generowania już obecnie przychodów rzędu 150 mln euro rocznie z kontraktów realizowanych przez polskie stocznie na potrzeby europejskiego rynku morskiej energetyki wiatrowej. W przypadku budowy farm wiatrowych w polskich obszarach morskich obroty te, jak wynika z analiz PTMEW, wzrosną do 700 mln euro rocznie i przyczynią się do wygenerowania nawet 9 000 nowych, trwałych miejsc pracy.

Polski nie stać na to, aby krajowe przedsiębiorstwa nie uczestniczyły w potężnym impulsie inwestycyjnym jaki obserwowany jest obecnie w przemyśle stoczniowym i sektorze portowym wywołanym w całej Europie dynamicznym rozwojem rynku morskiej energetyki wiatrowej.

Propozycje pilnych działań

W związku z powyższym PTMEW apeluje do Rządu RP, a także do parlamentarzystów z regionów nadmorskich oraz regionalnych władz samorządowych o pilne podjęcie następujących działań:

1. Usprawnienie procesu wydawania pozwoleń na wznoszenie i użytkowanie morskich farm wiatrowych w polskich obszarach morskich oraz zapewnienie transparentności i obiektywizmu przy podejmowaniu decyzji przez właściwe organy.
2. Opracowanie i wdrożenie programu rozwoju polskiego przemysłu morskiego, w tym zwłaszcza stoczni i portów jako bazy logistyczno-wykonawczej dla europejskiego rynku morskiej energetyki wiatrowej.
3. Utworzenie funduszu celowego, na który będą wpływać środki pochodzące z opłat inwestorów za wydanie pozwoleń na wznoszenie i wykorzystywanie morskich farm wiatrowych i z którego będą finansowane inwestycje w rozbudowę krajowego potencjału przemysłu morskiego oraz morskiej infrastruktury przesyłowej.
4. Przyjęcie nowego systemu wsparcia wytwarzania energii ze źródeł odnawialnych, gwarantującego efektywność ekonomiczną realizacji inwestycji w morskiej energetyce wiatrowej.

5. Podjęcie działań, mających na celu wspieranie inwestowania w krajowy potencjał produkcyjny i usługowy stoczni, portów i innych przedsiębiorstw działających na potrzeby polskiego i europejskiego rynku morskiej energetyki wiatrowej.
6. Nowelizację Polityki energetycznej Polski do roku 2030 w celu zapewnienia udziału morskiej energetyki wiatrowej w krajowym bilansie energetycznym w roku 2030 na poziomie odpowiadającym potencjałowi rynkowemu, a więc w granicach co najmniej 5-6 GW.
7. Podjęcie dialogu pomiędzy właściwymi organami państwowymi a przedstawicielami branży na temat przygotowania i wdrażania kompleksowego programu badawczego środowiska obszarów morskich, w celu określenia potencjału i możliwości środowiskowych rozwoju morskiej energetyki wiatrowej.
8. Uwzględnienie w strategii i planach rozwoju sieci przesyłowej, w perspektywie do roku 2030, możliwości odbioru i bilansowania generacji pochodzącej z morskich farm wiatrowych na poziomie 5-6 GW, a także podjęcie działań mających na celu umożliwienie sfinansowania części inwestycji w budowę sieci morskich ze środków UE w nowej perspektywie budżetowej.

Spełnienie powyższych postulatów przyczyni się do utrzymania dużego zainteresowania światowych inwestorów polskim rynkiem energetyki i przemysłu morskiego, a w konsekwencji do jego dynamicznego i długofalowego rozwoju, co leży bez wątpienia w interesie naszego kraju.

Polskie Towarzystwo Morskiej Energetyki Wiatrowej będzie prowadziło wszelkie możliwe działania zmierzające do przekonania opinii publicznej oraz polityków na szczeblu centralnym i regionalnym o pojawiającej się dzięki morskiej energetyce wiatrowej możliwości rewitalizacji i rozwoju krajowego potencjału stoczni i portów, tworzenia nowych miejsc pracy w przemyśle morskim oraz tworzenia stabilnych, dużych, nieemisyjnych odnawialnych źródeł energii. PTMEW deklaruje jednocześnie gotowość współpracy z administracją publiczną i parlamentarzystami w realizacji wszelkich działań służących osiągnięciu powyższych celów.

Gdańsk, 18.04.2012

Bogdan Gutkowski

Prezes Zarządu PTMEW